

ДОГОВОР

МЕЃУ

МАКЕДОНСКАТА ВЛАДА

И

ШПАНСКАТА ВЛАДА

ЗА

**УНАПРЕДУВАЊЕ И РЕЦИПРОЧНА
ЗАШТИТА НА ИНВЕСТИЦИИ**

Преамбула

МАКЕДОНСКАТА ВЛАДА И ШПАНСКАТА ВЛАДА,
понатаму во текстот: „Договорни страни“,

Со желба да ја интензивираат економската соработка меѓу
двете земји,

Со намера да создадат поволни услови за инвестиции за
инвеститорите на секоја Договорна страна на територијата на
другата Договорна страна,

и

Признавајќи дека унапредувањето и заштитата на
инвестициите според овој договор ќе ги стимулира
иницијативите на ова поле,

Се договорија за следново:

Член 1 **ДЕФИНИЦИИ**

За целите на овој договор

1. Под поимот „инвеститор“ се подразбира секое физичко или правно лице од секоја Договорна страна која врши инвестиции на територијата на другата Договорна страна.
 - a) Под поимот „физичко лице“ се подразбираат физички лица кои, според правото на таа Договорна страна, се сметаат за нејзини државјани.
 - b) Под поимот „правно лице“ се подразбираат правни лица или секој друг правен субјект кој е вормиран или на друг начин соодветно организиран според важечкото право на таа Договорна страна и кое има седиште на територијата на истата Договорна страна.
2. Под поимот „инвестиција“ се подразбира секој вид на средство инвестирано од инвеститори на едната Договорна страна, на територијата на другата Договорна страна во

согласност со законите и регулативите на втората Договорна страна и особено, иако не исклучиво, вклучува:

- a) движен и недвижен имот и било кои други имотни права, како што се хипотека, залог и слични права;
- b) акции и удели или било каков друг вид на учество во компании;
- c) побарувања во пари или реализација со економска вредност;
- d) права на интелектуална или индустриска сопственост, како што се авторски права, трговски марки, патенти, технички процеси, know-how и goodwill;
- e) било какви права што се доделени со закон или договор, вклучувајќи концесии за истражување, култивирање, екстракција или експлоатација на природни ресурси.

Инвестиции на територијата на една Договорна страна од било кое правно лице на истата Договорна страна кое е фактички во сопственост или контролирано од инвеститори на другата Договорна страна исто така се сметаат како инвестиции на инвеститори на втората Договорна страна доколку се извршени во согласност со законите и регулативите на првата Договорна страна.

Секое менување на формата во која се инвестирани или реинвестирани средствата не влијае на нивниот карактер како инвестиции.

3. Под поимот „приноси“ се подразбираат износи што се остваруваат со инвестиција и вклучува, особено, иако не исклучиво, добивка, камата, дивиденди, авторски хонорари, било какви провизии и капитални добивки;

4. Под поимот „територија“ се подразбира:

a) во однос на македонската страна, земјиште, вода и воздушен простор, над кои македонската страна остварува, во согласност со меѓународното право, суверени права и надлежности над такви области.

b) во однос на шпанската страна, копнената територија, внатрешните води и територијалното море и воздушниот простор над нив, како и ексклузивната економска зона и континенталниот гребен кои се протегаат вон границите на територијалното море над кое шпанската страна остварува или може да остварува надлежности и/или суверени права во согласност со меѓународното право.

ЧЛЕН 2

ПРОМОЦИЈА И ПРИЗНАВАЊЕ НА ИНВЕСТИЦИИ

1. Секоја Договорна страна ги промовира на својата територија, што е можно повеќе, инвестициите од инвеститорите на другата Договорна страна. Секоја Договорна страна ги признава таквите инвестиции во согласност со своите закони и регулативи.
2. Кога Договорна страна признала инвестиција на својата територија, таа, во согласност со своите закони и регулативи, ги дава потребните дозволи во врска со таа инвестиција и со извршувањето на договори за лиценца за техничка, комерцијална или административна помош. Секоја Договорна страна се обврзува да ги издаде неопходните овластувања во врска со активностите на консултантите и другите квалификувани лица со странско државјанство.

ЧЛЕН 3

ЗАШТИТА

1. Инвестициите извршени од инвеститори на една Договорна страна на територијата на другата Договорна страна добиваат праведен и правичен третман и добиваат целосна заштита и безбедност. Во ниту еден случај една Договорна страна нема да им даде на таквите инвестиции помалку поволен третман од оној што се бара според меѓународното право.
2. Секоја Договорна страна ги штити, на својата територија, инвестициите што се извршени во согласност со нејзините закони и регулативи, од инвеститори на другата Договорна страна и не го попречува со неразумни или дискриминаторски емрки управувањето, одржувањето, употребата, уживањето, проширувањето, продажбата или доколку така се случи, ликвидацијата на таквите инвестиции. Секоја Договорна страна ја почитува секоја обврска која може да ја преземе во писмена форма во врска со инвестициите на инвеститори на другата Договорна страна.

ЧЛЕН 4
НАЦИОНАЛЕН ТРЕТМАН И ТРЕТМАН НА НАЈПОВЛАСТЕНА
НАЦИЈА

1. Секоја Договорна страна доделува на својата територија, на инвестициите извршени од инвеститори на другата Договорна страна третман кој не е помалку поволен од оној кој им го доделува на инвестициите извршени од нејзините сопствени инвеститори или инвеститорите на која било трета држава, кое и да е поповолно за односниот инвеститор.
 2. Секоја Договорна страна доделува на својата територија, на инвестициите извршени од инвеститори од другата Договорна страна, во врска со нивното управување, употреба, уживање или ослободување на нивните инвестиции, третман кој не е помалку поволен од оној кој им го доделува на сопствените инвеститори или на инвеститорите на која било трета држава, кое и да е поповолно за односниот инвеститор.
 3. Третманот што се доделува според став 1 и 2 од овој член нема да се толкуваат како обврска на едната Договорна страна да им додели на инвеститорите на другата Договорна страна и на нивните инвестиции, користите од било кој третман, преференција или привилегија кои произлегуваат од:
 - a) нејзино членство, или учество во било која постоечка или идна слободна трговска зона, царинска, економска или монетарна унија или други слични меѓународни договори вклучувајќи други форми на регионална економска организација, или
 - b) кој било меѓународен договор или аранжман кој целосно или главно се однесува на оданочување или на кој било домашен закон целосно или главно поврзан со оданочување.
-

ЧЛЕН 5 ЕКСПРОПРИЈАЦИЈА

1. Ниту една од Договорните страни нема да преземат мерки за експропријација, национализација или кои било други мерки кои имаат ист ефект за инвестициите на инвеститорите на другата Договорна страна (понатаму во текстот: „експропријација“) освен ако мерките не се преземени во јавен интерес, на недискриминаторска основа и со соодветен законски процес и под услов таквите емрки да бидат придружени со плаќање навремен, ефективен и адекватен надомест.
Таквиот надомест е во износ на пазарната вредност на експроприраната инвестиција непосредно пред експропријацијата или пред претстојната експропријација, кое и да се појави прво (понатаму во текстот: датум на евалуација). Компензацијата вклучува и камата пресметана според нормална трговска стапка од датумот на експропријација до датумот на плаќање.
2. Износот на компензацијата се порамнува во слободно конвертибилна валута по пазарен курс кој преовладува за таа валута на датумот на евалуација, се плаќа без одложување на лицето кое има право, без оглед на неговото место на живеење или престојување и може слободно да се пренесе во тој период, како што вообичаено се бара за формалностите за завршување или трансфер. Наведениот период започнува на денот на кој релевантното барање е поднесено и не смее да надмине еден месец.
3. Засегнатиот инвеститор има право, според законот на Договорната страна која ја врши експропријацијата, на навремена ревизија од судски или друг надлежен орган на таа Договорна страна, на неговиот случај и на проценката на неговата инвестиција и плаќањето на надомест, во согласност со принципите утврдени во овој член.
4. Кога една Договорна страна врши експропријација на активата на компанија која е инкорпорирана или формирана според законот кој е на сила во било кој дел на нејзината територија и во која инвеститорите од другата Договорна страна поседуваат акции, таа обезбедува дека одредбите од овој член се применуваат за да се гарантира брз, праведен, соодветен и ефективен надомест во однос на нивните инвестиции на таквите инвеститори од другата Договорна страна кои ги поседуваат тие акции.

ЧЛЕН 6

НАДОМЕСТ ЗА ЗАГУБИ

1. На инвеститорите од едната Договорна страна чии инвестиции на територијата на другата Договорна страна трпат загуби поради војна или друг вооружен конфликт, услови на вонредна состојба, револуција, бунт, граѓанска непослушност или друг сличен настан, другата Договорна страна им овозможува третман, во однос на реституција, обештетување, надоместување или друго порамнување на долгови, кој не е помалку поволен од оној што втората Договорна страна им го овозможува на своите сопствени инвеститори или на инвеститорите од било која трета држава, кое и да е поповолно за односниот инвеститор. Плаќањата кои произлегуваат од тоа се слободно преносливи.

2. По исклучок на став 1, на инвеститор од едната Договорна страна кој во било кој од случаите споменати во тој став трпи загуби на територијата на другата Договорна страна како резултат на:
 - a) а) реквизиција на неговите инвестиции или дел од нив од страна на нејзините сили или власти; или
 - b) б) уништување на неговите инвестиции или дел од нив од страна на нејзините сили или власти, што не било потребно во ситуацијата,

ќе им се овозможи од страна на втората Договорна страна реституција или надоместување кое и во двата случаи треба да биде навремено, соодветно и ефективно. Плаќањата кои произлегуваат од тоа се вршат без одложување и се слободно преносливи.

ЧЛЕН 7

ТРАНСФЕР

1. Секоја Договорна страна им гарантира на инвеститорите од другата Договорна страна слободен трансфер на сите плаќања во врска со нивните инвестиции. Таквите трансфери вклучуваат особено, но не исклучиво:

- а) почетен капитал и дополнителни износи за зголемување на инвестициите;
 - б) профит, камата, дивиденди, авторски хонорари, било какви провизии и капитални добивки;
 - в) средства за отплаќање на заеми поврзани со инвестиција;
 - г) надомест според член 4 и 5;
 - д) приходи од вкупна или делумна продажба или ликвидација инвестицијата;
 - е) плати и други награди на персоналот вклучен од странство во врска со инвестицијата;
 - ж) плаќања што произлегуваат од решавање на спор.
2. Таквиот трансфер се врши без одложување во слободно конвертибилна валута според нормалниот важечки пазарен девизен курс на денот на пренесувањето. Трансферите се вршат во согласност со даночните обврски пропишани со закон, кои се на сила во Договорна страна која е домаќин.
3. Договорните страни се обврзуваат да им дадат на трансферите од став 1 и 2 од овој член третман кој не е помалку поволен од оној што се дава за трансфери што потекнуваат од инвестиции извршени од која било трета земја.

ЧЛЕН 8

ПРИМЕНА НА ДРУГИ ОДРЕДБИ

1. Ако законите на која било Договорна страна, или обврски според меѓународното право кои постојат сега или се воспоставени тука меѓу договорните страни, покрај овој Договор, содржат регулатива, без оглед дали се општи или конкретни, со која на инвестициите на инвеститорите од другата Договорна страна им се дава третман што е поповолен од оној што се дава во овој договор, таа регулатива, до степен поповолен, преовладува над овој договор.
2. Поповолните услови од оние што се доделени со овој договор, кои се договорени од една од Договорните страни со инвеститори на другата Договорна страна, не се под влијание на овој договор.
3. Ништо во овој договор не влијае на одредбите воспоставени со меѓународните договори поврзани со

правата на интелектуална и индустриска сопственост кои се насила на датумот на неговото потпишување.

ЧЛЕН 9 **СУБРОГАЦИЈА**

Доколку Договорната страна или нејзина овластена агенција изврши плаќање на кои било од нејзините инвеститори за обештетување, гаранција или договор за осигурување од некомерцијални ризици во врска со инвестиција на територијата на другата Договорна страна, другата Договорна страна го признава доделувањето на кое било право или побарување на тој инвеститор кон првата Договорна страна или нејзина овластена агенција или правото на првата Договорна страна или нејзината овластена агенција да го остварат, врз основа на суброгација, секое такво право и побарување до истиот степен како и правниот претходник. Оваа суброгација и овозможува на првата Договорна страна или нејзината овластена агенција да биде директен корисник на секое плаќање за обештетување или друг надомест на кои инвеститорот може да има право.

ЧЛЕН 10 **РЕШАВАЊЕ НА СПОРОВИ МЕЃУ ДОГОВОРНИТЕ СТРАНИ**

1. Споровите меѓу двете Договорни страни во врска со толкувањето или примената на одредбите на овој Договор се решаваат преку консултација и преговори преку дипломатски канали.
2. Ако двете договорни страни не можат да постигнат договор во рок од шест месеци по почетокот на спорот преку дипломатски преговори, тогаш, на барање на која и да било од Договорните страни, тој се доставува на арбитражен суд, кој се составува на следниов начин:
Секоја Договорна страна назначува еден арбитер и овие двајца арбитри избираат претседател, кој е државјанин на трета земја која одржува дипломатски односи со двете договорни земји.

-
3. Ако една Договорна страна не назначи свој арбитер и не ја следи другата Договорна страна во извршување на тоа назначување во рок од два месеца, арбитерот се назначува по барање на таа Договорна страна од страна на Претседателот на Меѓународниот суд на правдата.
 4. Доколку двајцата арбитраи не постигнат договор за изборот на претседател во рок од два месеца по нивното назначување, тој ќе биде назначен по барање на која било Договорна страна од претседателот на Меѓународниот суд на правдата.
 5. Доколку, во случаите наведени во став 3 и 4 од овој член, претседателот на Меѓународниот суд на правдата е спречен да ја извршува наведената функција, или е државјанин на која било Договорна страна, назначувањето го извршува потпретседателот, а доколку и тој е спречен или е државјанин на која било Договорна страна, назначувањето го врши највисокиот судија во Судот, кој не е државјанин на ниту една Договорна страна.
 6. Предмет на одредбите на Договорните страни, судот ја одредува својата постапка. Судот ги донесува своите одлуки со мнозинство гласови.
 7. Одлуките на судот се конечни и обрзувачки и за двете договорни страни.
 8. Арбитражниот суд одлучува врз основа на одредбите од овој договор, како и врз основа на општоприфатените принципи на меѓународното право.
 9. Секоја Договорна страна го сноси трошокот на својот член на судот и неговото застапување во арбитражната постапка; трошокот на претседателот, заедно со останатите трошоци, се сноси во подеднакви од двете Договорни страни. Судот, сепак, може да реши поголем дел од трошоците да ги сноси едната Договорна страна, и таквата одлука е обрзувачка за двете договорни страни.

ЧЛЕН 11
РЕШАВАЊЕ НА СПОРОВИ МЕЃУ ДОГОВОРНА СТРАНА
И ИНВЕСТИТОР НА ДРУГАТА ДОГОВОРНА СТРАНА

1. За споровите помеѓу една Договорна страна и инвеститор на другата Договорна страна, инвеститорот во писмена форма, вклучувајќи детаљни информации, ја известува Договорната страна-домаќин на инвестицијата. Секој спор меѓу една Договорна страна и инвеститор на другата Договорна страна во треба да се решава по пријателски пат.
2. Ако спорот не може да се реши по пријателски пат во рок од шест месеци од датумот на писменото известување со кое другата Договорна страна е известена за предметот на спорот, инвеститорот може, по сопствен избор, да го достави спорот до:
 - надлежниот суд на Договорната страна на територијата на која е извршена инвестицијата;
 - „ад хок“ арбитражен суд, основан според Правилата за арбитража на Комисијата за Меѓународно трговско право на Обединетите нации (УНЦИТРАЛ);
 - Меѓународниот центар за решавање на инвестициски спорови, во согласност со „Конвенцијата за решавање на инвестициски спорови помеѓу држави и граѓани на други држави, отворена за потпишување во Вашингтон Д.Ц. на 18.03.1965 година, доколку двете договорни страни ја потпишале оваа конвенција;
3. Откако спорот е доставен до надлежниот суд на Договорна страна или до меѓународна арбитража, изборот на една или друга постапка ќе биде конечен.
4. Арбитражната одлука се базира на одредбите на овој договор, националното право на Договорна страна на чија територија е извршена инвестицијата, вклучувајќи ги правилата за конфликти во законите и правилата и универзално приватените принципи на меѓународното право.
5. Арбитражните одлуки се конечни и обврзувачки за страните во спорот. Секоја Договорна страна се обврзува да ги изврши одлуките во согласност со своено национално право.

ЧЛЕН 12
КОНСУЛТАЦИИ И РАЗМЕНА НА ИНФОРМАЦИИ

1. Секоја Договорна страна може да и' предложи на другата Договорна страна да се одржат консултации за секое прашање во врска со толкувањето или примената на овој договор. Другата Договорна страна соодветно го зема предвид предлогот и дава еднаква можност за такви консултации.
2. По барање на која било Договорна страна, треба да се разменат информации за законите, регулативите, административните практики, постапките или политиките на другата Договорна страна.

ЧЛЕН 13
ОПФАТ НА ПРИМЕНА

Овој Договор се применува на инвестициите извршени на територијата на Договорна страна, извршени во согласност со законите и регулативите од страна на инвеститори на другата Договорна страна без оглед дали пред или по датумот на влегување во сила на овој договор. Меѓутоа, договорот не важи за спорови што настанале пред неговото влегување во сила.

ЧЛЕН 14
ВЛЕГУВАЊЕ ВО СИЛА, ТРАЕЊЕ И ПРЕКИН

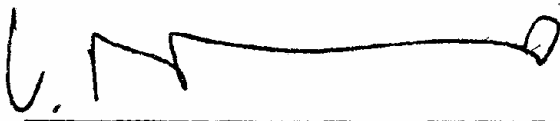
1. Овој Договор влегува во сила на подоцнежниот датум на кој Договорната страна ја известила другата дека се исполнети нејзините законски услови за влегување во сила на овој договор.

2. Овој договор останува на сила за почетен период од десет години. О истекот на почетниот период од десет години, тој продолжува да важи неограничено освен ако која било Договорна страна не ја извести другата Договорна страна во писмена форма за својата одлука за откажување од договорот. Известувањето за откажување станува ефективно една година откако го добила другата Договорна страна.
3. Во врска со инвестициите извршени пред датумот кога известувањето за откажување од овој Договор станува ефективно, одредбите од овој договор продолжуваат да важат за период од десет години од датумот на откажување од овој договор.

Како сведоци на горенаведеното, соодветно овластените претставници на договорните страни го потпишаа овој Договор.

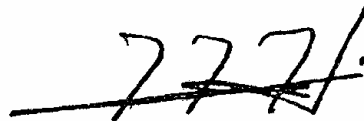
Подготвено во дупликат во Мадрид, на 20 јуни 2005 на македонски, шпански и англиски јазик, при што сите текстови се подеднакво автентични. Во случај на отстапувања во толкувањето, преовладува англискиот текст.

ЗА
МАКЕДОНСКАТА ВЛАДА

Д-р Илинка Митрева
Министер за надворешни
работи

ЗА
ШПАНСКАТА ВЛАДА

Мигел Анхел Моратинос
Министер за надворешни работи
и соработка